

Kan en virus skelne mellem køn? Ja, det gør coronavirus

Coronavirussen udstiller, at køn har afgørende betydning for, hvem der lever og dør, når en pandemi rammer. Samtidig mærker mænd, kvinder og LGBTQIA+personer også de medfølgende konsekvenser forskelligt på krop, økonomi og rettigheder. Her får du et overblik over, hvad vi ved om forholdet mellem køn og coronavirus med eksempler fra Danmark såvel som globalt.

Af Emma Ellegaard, kommunikations- og programmedarbejder, KVINFO

Fra USA og Kina til Saudi Arabien og Danmark tegner sig et klart billede. Når først en person udvikler alvorlige tegn på COVID-19, er mænd mest udsatte for at blive alvorligt syge og dø. Samtidig tyder det dog på at flest kvinder smittes.

Dermed understreger coronaepidemien, at køn spiller en central rolle for vores overlevelse og sundhed. Men hvorfor? Som denne artikel viser, skal svarene findes i såvel biologi som kulturelle normer. Ifølge en artikel i det medicinske tidsskrift *The Lancet*¹ er denne viden central, fordi jo mere vi kan kortlægge, hvordan virussen rammer, jo bedre kan vi komme den til livs og i forkøbet.

”At adressere mænd og kvinders sundhed med en forståelse for forskellige behov og risici hjælper samfund til at komme sig og være modstandsdygtige ved fremtidige menneskelige tragedier,” skriver *The Lancet*.

Eksempelvis kan viden om forskellige behov alt efter køn give bedre og korrekt behandling af individuelle patienter, effektive vacciner og hjælp til særligt udsatte².

Men det er ikke kun i det endegyldige spørgsmål om liv og død, at coronavirussen rammer køn forskelligt. Verden over ses også, at mænd, kvinder og LGBTQIA+-personer mærker konsekvenserne af den medfølgende krise på deres krop, økonomi og rettigheder forskelligt. Artiklen her tager dig med gennem de mest fremtrædende tendenser.

Flest mænd dør af COVID-19

På verdensplan har knap tre millioner mennesker været smittet og lidt mere end tohundredetusinde er døde med coronavirus, viser tal fra officielle registre³. De tager dog ikke højde for potentielle mørketal.

Mens flere lande som England, USA og Rusland ikke rapporterer på nationalt niveau, om døde eller smittede er mænd eller kvinder⁴, tæller andre lande køn. I Kina viser det sig, at mænd bliver hårdere ramt og dør hyppigere af coronavirus end kvinder. 2,8 procent af alle smittede kinesiske mænd er døde af COVID-19, mens dette gælder for 1,7 procent af de smittede kinesiske kvinder⁵.

Andre lande spejler tendensen fra Kina. Ifølge organisationen *Global Health 50/50*, der indsamler data fra landes officielle registre, er 71 procent af de døde i Italien mænd, mens mænd udgør 62 procent af de døde i Tyskland. I Danmark er tendensen ikke lige så hårdtslående, men samme billede tegner sig, da mænd

¹ [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)30526-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30526-2/fulltext) og <https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2820%2930823-0>

² <https://www.annualreviews.org/doi/full/10.1146/annurev-cellbio-100616-060718>

³ <https://coronavirus.jhu.edu/map.html>

⁴ Nogle stater i USA rapporterer på kønsforskelle i bekræftede smittetilfælde og dødsfald – men der er ikke en overordnet overstatslig linje (4. april 2020): <https://www.washingtonpost.com/health/2020/04/04/coronavirus-men/>

⁵ <http://weekly.chinacdc.cn/en/article/id/e53946e2-c6c4-41e9-9a9b-fea8db1a8f51>

udgør 59 procent af de i alt 422 døde danskere ifølge Statens Serum Instituts Overvågningsrapport fra den 26. april 2020⁶.

Et studie af SARS-udbruddet i 2003 giver en indikation af, at ikke blot coronavirus men virus generelt skelner mellem mænd og kvinder. Ved SARS-virusen blev omtrent lige mange mænd og kvinder smittet, men som ved coronavirus var dødeligheden markant højere blandt mænd⁷. I Hongkong døde 22 procent af de smittede mænd, men kun 13 procent af de smittede kvinder⁸. Ved en ny virus som corona trækker forskere på den viden, der findes i forvejen for at få indikationer på, hvad der mon kan være på spil. Og her viser data fra andre sygdomme, at mænd typisk dør hyppigere end kvinder. Mænd er eksempelvis 1,5 gange mere tilbøjelige til at dø af tuberkulose⁹ og har dobbelt så stor risiko for at udvikle den kroniske sygdom og kræftform Hodgkins lymfom som følge af en virusinfektion ved navn Epstein-Barr¹⁰.

KVINFO, coronavirus og køn

KVINFO indsamler viden og skaber løbende overblik over kønsrelaterede konsekvenser ved coronavirusen – fra partnervold og muligheder for abort til økonomisk tab og ligestilling. Artiklen opdateres løbende.

Samtidig kan du også følge vores arbejde på Twitter, Instagram og Facebook.

Se også vores webinar: *Køn og corona – tilbageslag eller fremskridt for ligestilling?* Der blev afholdt den 28. april, men stadig kan ses online: <https://bit.ly/2yafpsB>

For mere viden eller interviews kontakt presse- og kommunikationsansvarlig Mai Rasmussen: mai.rasmussen@kvinfo.dk og +45 50 76 33 82.

Men hvorfor dør flere mænd end kvinder, når de først er blevet smittet?

Kulturelle svar på, hvorfor flest mænd dør af COVID-19

Årsagen til, at flere mænd dør, kan muligvis findes i mænd og kvinders forskellige adfærd.

Undersøgelser fra USA viser, at mænd er mindre tilbøjelige til at vaske hænder¹¹, mindre tilbøjelige til at bruge sæbe, når de vasker hænder¹², mindre tilbøjelige til at søge lægehjælp og mere tilbøjelige til at trække på skulderen, når de får gode råd om folkesundhed. Dette er brede generaliseringer, men de tyder på, mænd på grund af deres mere begrænsede håndhygiejne og besøg hos lægen har et dårligere helbred og dermed er mere udsatte¹³.

Data viser da også, at langt de fleste, der dør med COVID-19, typisk også har andre sygdomme. Eksempelvis viser data fra det Statens Serum Institut, at flertallet af døde med COVID-19 i Danmark inden for de seneste fem år har været indlagt med andre diagnoser som kræft, diabetes eller kroniske lungesygdomme¹⁴.

Der tegner sig altså en tendens med mænd, kulturel adfærd og helbred. Et studie fra Kina¹⁵ peger på, at rygning har en signifikant betydning for, om du dør eller overlever. I Kina ryger hver anden mand, mens det

⁶ <https://files.ssi.dk/COVID19-overvaagningsrapport-26042020-y34f>

⁷ <https://www.jimmunol.org/content/jimmunol/198/10/4046.full.pdf>

⁸ Coronavirus rammer mænd og kvinder forskelligt (23. marts 2020): <https://www.information.dk/udland/2020/03/coronavirus-rammer-maend-kvinder-forskelligt>

⁹ <https://www.nature.com/articles/ncomms13849>

¹⁰ <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa023141#t=article>

¹¹ <https://www.cleaninginstitute.org/sites/default/files/assets/1/AssetManager/2010%20Hand%20Washing%20Findings.pdf>

¹² <https://today.yougov.com/topics/lifestyle/articles-reports/2020/01/30/hand-washing-soap-poll-survey>

¹³ <https://kvinfo.dk/sundhed-maend-vil-ikke-vaere-pylrede/>

¹⁴ <https://www.ssi.dk/aktuelt/sygdomsudbrud/coronavirus/covid-19-i-danmark-epidemiologisk-overvaagningsrapport>

¹⁵ <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2002032>

kun gælder to procent af kvinderne¹⁶. Samme tendens har været fremhævet i Saudi Arabien, hvor vandpiber tilskrives dødsfald såvel som smittespredning, fordi de går fra mund til mund¹⁷.

Men selv om mænd generelt ryger mere end kvinder verden over, er forskellen ikke lige så markant i andre lande som i Kina. I Italien ryger 28 procent af alle mænd, mens det gælder 19 procent kvinder. I Danmark viser tal fra 2018, at kvinder og mænd lige ofte tænder en cigaret¹⁸.

”Jeg tror ikke, rygning er den afgørende faktor,” siger Sabra Klein, professor ved Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health til avisen The Guardian¹⁹.

”Det får mig til at tænke, at der må være noget universelt, der bidrager til denne tendens.”

Ligesom flere andre forskere og læger inden for feltet hælder hun til at finde svar i vores genetik. I den sammenhæng er den canadiske forsker og læge Sharon Moalem gået så langt som til at sige, at det er et faktum, at når det kommer til overlevelse, er mænd det svageste køn, som han eksempelvis skriver i New York Times som modsvar til de mange kulturelle forklaringer på, hvorfor flere mænd end kvinder dør ved en pandemi som COVID-19²⁰.

Genetiske svar på, hvorfor flest mænd dør af COVID-19

Studier viser, at mænd og kvinders kroppe bekæmper infektioner forskelligt. For eksempel har kvinder en stærkere såkaldt immunrespons, altså et stærkere immunforsvar mod fremmedlegemer i kroppen. En virus er et fremmedlegeme²¹. Kvinders kroppe slår simpelthen hårdere ned på sygdom. Forklaringen skal ifølge nogle forskere findes i, at kvinder har to X-kromosomer, hvor manden har et Y- og X-kromosom. Det stærke ved X-kromosomet i sammenhæng med en virus er, at det indeholder flere gener, som relaterer sig til immunsystemet og slår fra sig mod virus.

Derudover kan kvinders høje produktion af hormonet østrogen både takkes for brede hofter, bryster og et mere effektivt immunforvar end hormonet testosteron, som typisk er højest hos mænd og eksempelvis giver større muskelmasse.

Helt konkret har forsøg med mus vist, at hvis man tilfører kroppen østrogen, responderer immuncellerne bedre mod en indtrængende virus²². Faktisk viser det sig, at det mandlige hormon testosteron har en tendens til at dæmpe immunforsvarets respons, hvorimod østrogen øger antallet af immunceller og intensiteten af deres respons²³.

---

¹⁶ <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/26/men-are-much-more-likely-to-die-from-coronavirus-but-why> og: <https://www.statista.com/statistics/916348/china-share-of-smoking-adults-by-gender/>

¹⁷ https://www.researchgate.net/publication/317215677_Gender_dynamics_and_socio-cultural_determinants_of_middle_east_respiratory_syndrome_coronavirus_MERS-Cov_in_Saudi_Arabia

¹⁸ https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/Danskernes-rygevaner-2018/Danskernes-rygevaner-2018_n%C3%B8gletal.ashx?la=da&hash=98A606F81F58DB55E152AA9E9A1E46EC4F2B2107

¹⁹ <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/26/men-are-much-more-likely-to-die-from-coronavirus-but-why>

²⁰ https://www.nytimes.com/2020/04/02/opinion/coronavirus-men-women.html?campaign_id=10&emc=edit_gn_20200403&instance_id=17318&nl=in-her-words&regi_id=124133448&segment_id=23776&te=1&user_id=dc028e88a471dcb9b56059ef5e117c51

²¹ https://www.researchgate.net/publication/276067139_Sex_differences_in_immune_responses_to_infectious_diseases

²² <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16237062>

²³ <https://videnskab.dk/krop-sundhed/piv-derfor-lider-maend-mere-under-influenza>

På grund af at mænd og kvinder genetisk er bygget af forskellige celler og hormoner, ser det altså ud til, at mænd bliver mere syge og langsommere raske, hvilket måske kan forklare coronavirussens tag i mænd, og hvorfor de har betydeligt større risiko for at dø af coronavirus såvel som af andre infektionssygdomme.

Derfor smittes flest kvinder med coronavirus

Mens flest mænd dør, fremhæver organisationen Global Health 50/50, at lidt flere kvinder end mænd bliver testet positive for COVID-19²⁴. Det gælder 58 procent i Holland, 60 procent i Sydkorea, og Danmark viser overvågningsrapporten fra Statens Seruminstitut, at kvinder udgør 57 procent de smittede per 26. april 2020.

Kvindes overrepræsentation blandt de smittede kan skyldes, at flere kvinder er i tættere kontakt med mennesker, der allerede er syge med COVID-19. Globalt udgør kvinder 70 procent af sundhedspersonale²⁵. I Shanghai er mere end 90 procent af sygeplejerskerne kvinder, mens der er lige mange mandlige og kvindelige læger, der bekæmper epidemien²⁶. I USA har kvinder 76 procent af alle job inden for sundhedsvæsenet²⁷. Desuden arbejder mange kvinder også som rengøringspersonale, der rengør hospitaler og institutioner og holder trit med virusspredning denne vej.

Der er dog også lande, hvor lige mange mænd og kvinder testes positive, eller hvor mænd udgør flertallet. Eksempelvis i Norge, hvor lige mange mænd og kvinder er smittet, Kina, hvor 52 procent af de smittede er mænd, og i Iran, hvor mænd udgør 57 procent af de smittede²⁸. Der er i denne sammenhæng flere ting at tage højde for.

For det første opgør alle lande ikke nødvendigvis data ud fra samme parametre, når det kommer til dødsfald og smitte. Det gør, at man skal være påpasselig med at sammenligne statistikkerne. Derudover er tallene heller ikke nødvendigvis et billede på landes befolkninger som helhed. Mange lande har ikke testet med blik for at tegne et billede af landet repræsentativt. I stedet har fokus eksempelvis i Danmark været på at teste udsatte grupper. Det er for eksempel sundhedsfagligt personale, som er i risikozonen for at smitte andre, hvis de selv er blevet smittet. Fordi flest kvinder arbejder i sundhedsvæsenet og omsorgsfag, er der også flest kvinder, der er blevet testet i Danmark, skriver Statens Seruminstitut.

Ikke desto mindre viser kvinders overrepræsentation i sundhedsvæsenet, at de bærer en vigtig rolle i forhold til nærkontakt og behandling af personer, der er syge med COVID-19. De står med et stort ansvar for at helbrede patienter, mens de på samme tid selv er udsat for stor risiko for at blive smittet.

Sådan påvirker coronavirussen personer forskelligt på baggrund af køn

Det er altså ikke kun i spørgsmål om liv og død, at coronavirussen udstiller, at køn har betydning for, hvilken opgave vi løfter under en krise som COVID-19-pandemien. Siden sygdommen blev opdaget i Kina i december 2019, har reaktioner og løsninger også medført forskellige konsekvenser for mænd, kvinder og LGBTQIA+-personer.

---

²⁴ <https://globalhealth5050.org/covid19/>

²⁵ <https://www.womeningh.org/operation-50-50>

²⁶ <https://clb.org.hk/content/women-workers-frontline-battle-against-coronavirus>

²⁷ <https://www.census.gov/library/stories/2019/08/your-health-care-in-womens-hands.html#:~:text=>

²⁸ <https://globalhealth5050.org/covid19/>

I mangel af sammenlignelig data har flere aktører sat sig for at indsamle materiale. Blandt andet har forskere verden over allieret sig igennem et online dokument, hvor de samler de data og erfaring, der afdækker forholdet mellem køn og coronavirus og er med til at tegne et billede af, hvad der er på spil²⁹.

Blandt de mest signifikante tendenser på tværs af landegrænser er, at situationen har medført en heltedyrkelse af sundhedsfagligt personale, hvor kvinder som sagt udgør flertallet, og det har affødt en ny debat om sundhedsfaglige personer som sygeplejersker og jordmødre får den løn, de fortjener.

Samtidig tegner sig et billede af, at partnervold stiger som følge af hjemmeisolation, flere kvinder viser tegn på depression og angst, og den økonomiske krise rammer alle hårdt, men der er især en slagside for kvinder. Endeligt bruger flere regeringer coronavirusen som anledning til at indføre restriktive love mod abort og slå ned på LGBTQIA+-personers rettigheder. De følgende afsnit præsenterer disse fremtrædende tendenser.

Derfor har coronakrisen vakt debat om sygeplejerskers lønniveau

Englændere og italienere klapper af dem på altanerne³⁰, den danske dronning hylder dem i en direkte tale til folket, og billeder af personer med ansigter mærket af sikkerhedsudstyr går viralt på internettet³¹: sundhedspersonale og omsorgspersoner, bliver hyldet som helte i arbejdet mod coronavirus.

Men heltedyrkelsen har også medført debat. For viser værdsættelsen sig også i reel anerkendelse med eksempelvis lønninger, der afspejler indsatsen?

Sådan har det ikke været hidtil, påpeger blandt andet et studie af IntraHealth International, Nursing Now og Johnson & Johnson fra 2019 om kønsrelaterede barrierer for sygeplejersker på verdensplan. Rapporten er baseret på en undersøgelse af 2.537 sygeplejersker fra 117 lande med interviews og kvantitative data³².

Rapporten viser, at på trods af den kritiske rolle, sygeplejersker påtager sig, opfattes sygeplejersker som nogle, der udfører opgaver, der ikke kræver faglig dygtighed, og at sygeplejersker er drevet af altruistiske og omsorgsfulde principper og ikke ud fra ønsker om at lede, levere og dygtiggøre sig. I forlængelse heraf viser rapporten, at selv om kvinder udgør størstedelen af sygeplejerspersonale over hele verden, er der et glasloft, der favoriserer mænd til forfremmelse og lederstillinger.

Resultaterne taler ind i, at sygepleje som erhverv er kønsbestemt som et 'kvindefag', som handler om at yde pleje, fremfor at få en høj løn eller gøre karriere. Dette viser sig også ved, at der samlet set er en gennemsnitlig lønforskel mellem køn på omkring 28 procent i sundhedsarbejdsstyrken. Det viser et studie fra 2019, der undersøger tilstandene i 104 lande³³. Samme studie viser, at efter udligning i forhold til lederansvar og arbejdstid forbliver løngabet på 11 procent.

²⁹ The Gender and Covid-19 Working Group: https://docs.google.com/document/d/1_QfLS6Z90w_1rPM-jdeKC_IQXTcwA8Z4kf8Z5CerZrk/edit

³⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=RwPBYduYwqI>

³¹ https://www.boredpanda.com/chinese-nurses-face-masks-corona-virus/?utm_source=google&utm_medium=organic&utm_campaign=organic

³² <https://www.intrahealth.org/sites/ihweb/files/attachment-files/investing-nurse-leadershipreport.pdf>

³³ <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/311314/WHO-HIS-HWF-Gender-WP1-2019.1-eng.pdf>

Dette har projektleder og skribent Katrine Arnfred også fremhævet i en dansk kontekst. Ved coronavirusens indtog i Danmark har hun sat fokus på emnet i flere danske medier, blandt andet avisen Politiken³⁴:

”I et kapitalistisk samfund med fokus på profit er der ikke blik for omsorgsarbejde. Varme hænder viser ikke deres værdi på markedsøkonomiens kurver. Usynliggørelsen af omsorgsarbejdet har også dybe historiske rødder og bunder i alliancen mellem kapitalismen og patriarkat og ikke mindst i patriarkatets århundreder gamle evne til at nedvurdere og usynliggøre kvinder,” skriver hun.

Ifølge Megan O’Donnell, der er analytiker ved det amerikanske Center for Global Development, er den underliggende mentalitet med til at skade kvinder og sundhedsvæsenet.

”Underinvestering kan forhindre sundhedssystemer i at være rustede og klar, når krisetider rammer,” skriver hun i et blogindlæg på Center for Global Developments hjemmeside³⁵.

Til dette bringer det engelske medie The Independent også en historie om, at meget beskyttelsesudstyr i det offentlige, engelske sundhedssystem er designet efter mænds proportioner og dermed er for stort og ikke passer til kvinder, der ellers udgør 75 procent af de ansatte³⁶.

Problemet er altså ikke blot, at kvinder ikke aflønnes efter indsats, argumenterer analytikeren. Problemet er også, at der på globalt plan mangler hænder og remedier i sundhedssektoren og uden den fornødne økonomiske støtte tilpasset kvinders position, kommer der til at mangle sygeplejersker og andet sundhedspersonale. Dels fordi der i forvejen var få til at løfte efterspørgslen globalt³⁷, og dels fordi de bliver smittede og dermed ikke kan arbejde³⁸, eller fordi kvinder i mange tilfælde må tage en stor del af arbejdet hjemme, når samfund lukker ned, som de også har gjort ved coronavirus-pandemien³⁹.

Derfor rammer den økonomiske krise mænd og kvinder forskelligt

Coronavirusen har medført millioner af fyresedler, presset virksomheder i knæ og tømmer ud af verdens statskasser. Det er de færreste, der undgår at mærke det mindste til den økonomiske krise i kølvandet på coronapandemien. Men den økonomiske krise viser sig at skelne mellem sociale klasser og ikke mindst køn. På kort sigt ser det ud til særligt at ramme kvinder hårdt, men nogle forskere og analytikere inden for mener, at krisen kan være med til at sætte skub i et mere lige og tilgængeligt arbejdsmarked uanset køn.

Økonomerne Titan Alon, Matthias Doepke, Jane Olmstead-Rumsey, Michèle Tertilt påpeger i et overblik i VOX, som er en portal for økonomisk forskning, at ved tidligere økonomiske recessioner har mænd haft større risiko for arbejdsløshed end kvinder⁴⁰. Dette er med udgangspunkt i USA, men deres pointe viser, at på grund af kønssammensætningen i forskellige sektorer, er mænd ofte meget udsatte ved en finanskrise. Det er blandt andet fordi, ifølge deres opgørelser, at en større del af beskæftigede mænd i USA (46

³⁴ <https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art7747430/Oms%C3%A6t-heltdyrkelsen-af-sygeplejersken-og-sosuen-til-reel-anerkendelse>

³⁵ <https://www.cgdev.org/blog/gender-lens-covid-19-investing-nurses-and-other-frontline-health-workers-improve-health-systems>

³⁶ https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/coronavirus-ppe-women-wrong-size-doctors-nurses-uk-cases-a9476766.html?utm_medium=Social&utm_source=Twitter#Echobox=1587486176

³⁷ <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/nursing-and-midwifery#:~:text=For%20all%20countries%20to%20reach,delivering%20primary%20and%20community%20care.>

³⁸ <https://www.nbcnews.com/health/health-news/thousands-health-care-workers-infected-coronavirus-cdc-report-finds-n1183886>

³⁹ <https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-9-56>

⁴⁰ <https://voxeu.org/article/impact-coronavirus-pandemic-gender-equality?fbclid=IwAR1bfoXSeJPBo4A7cOYo648ko6afdqjci1V38YX2xyEoQoLCPG1uY1GwgfQ>

procent) end beskæftigede kvinder i USA (24 procent) arbejder inden for byggeri, fabrikker, handel, transport og forsyningselskaber, der typisk lider under 'normale' recessioner. På den anden side er 40 procent af alle arbejdende kvinder i USA beskæftiget i staten eller sundheds- og uddannelsessektorerne sammenlignet med 20 procent af arbejdende mænd. Det er sektorer, der er mere modstandsdygtige mod økonomiske udsving.

En anden grund til, at mænds beskæftigelse typisk har været i en usikker sektor er det, VOX kalder ægtefælleforsikring: når gifte mænd mister deres job, kan deres koner vælge at øge arbejdstiden eller gå ind i arbejdsstyrken, da flere kvinder arbejder deltid eller primært udfører ulønnet arbejde i hjemmet.

Men den økonomiske krise som følge af coronavirus-pandemien ser ud til at følge et andet spor, fordi det er andre sektorer, der presses mest i bund denne gang. Her tager skribenterne i VOX særligt højde for to krav: hvorvidt et job betragtes som kritisk for samfundet og personen dermed ikke sendes hjem som følge af samfunds isolation og om arbejdsopgaverne muliggør, at man kan arbejde hjemmefra. De, der ikke er i centrale stillinger og som ikke kan arbejde hjemmefra, er i større risiko for at få en fyreseddel i hånden som følge af coronavirus-pandemien. Ifølge økonomerne i VOX leder dette til, at kvinder er mere udsatte under denne krise, fordi færre kvinder opfylder de to krav. Dette kan da også ses på tallene i USA, hvor kvinder udgør 59 procent af de, der har skrevet sig op som arbejdsløse.

Samtidig fremhæver økonomerne, at en fyreseddel under en økonomisk krise har langvarig, negativ indvirkning på fremtidig indkomst og jobsikkerhed. Det betyder, at kvinders højere arbejdsløshed kan være med til at øge løngabet mellem køn i mange år fremover.

I Danmark viste en rapport i begyndelsen af april dog et lidt andet billede af, hvem det er, der nu mister deres job. Her var de typiske karakteristika: Mand, 30 til 59 år og lavt uddannet⁴¹. Styrelsen for Rekruttering og Arbejdsmarked skriver dog, at den nuværende fordeling kan være et udtryk for længden på opsigelsesvarsler. Billedet kan derfor ændre sig den kommende tid, når personer med en til seks måneders opsigelsesvarsel melder sig ledige.

Rollefordeling i hjemmet

Med eller uden job er mange sendt hjem foran skrivebordet eller puslespillet uanset køn.

Børnepasning giver endnu en udfordring til arbejdende forældre. Skoler og institutioner er lukkede og bedsteforældre er blevet opfordret til at holde sig på behørig afstand. Det betyder ifølge de amerikanske økonomer i VOX, at enlige forældre står over for den største udfordring. I USA bor 19 millioner børn hos enlige forældre. Uden adgang til lønnet orlov fra deres arbejdsgivere vil mange enlige forældre blive tvunget til at opgive deres job, fordi de ikke på samme tid kan passe deres børn og arbejdet.

Samtidig viser studier, at i familier med flere forældre, er det oftest moren, der selv i 2020 tager den største tørn med madlavning, rengøring, lektielæsning og så videre – også i Danmark⁴². Dette kan gå ud over deres

⁴¹ <https://finans.dk/erhverv/ECE12059457/i-risikozone-for-arbejdsloshed-under-corona-dansk-mand-3049-aar-lavtuddannet-og-ansat-indenfor-et-3ffag/?ctxref=ext>

⁴² https://www.rockwoolfonden.dk/app/uploads/2018/11/Hvordan-bruger-danskerne-tiden.pdf?fbclid=IwAR24I2WypGc_Yki9FNna1aWxcbJnThFiMtV8Wm6hixmesAbbRCG4AlM5Rk

muligheder for at løfte deres arbejdsopgaver på lige fod med mænd, hvilket kan have betydning for, om de beholder deres job, enten fordi de selv siger op, eller fordi deres arbejdsgivere ikke vil beholde dem.

Dette er en tendens, mange organisationer nikker genkendende til verden over. I Marokko har det fået organisationerne FLDF og LDDF-Injad til at gribe muligheden for at opfordre mænd til at tage del i husarbejdet, når nu de kan. Det har eksempelvis udmøntet sig i en kampagne på Facebook⁴³.

Derfor stiger partnervold som følge af coronakrisen

I en mindre opmuntrende retning har de marokkanske organisationer også måttet oprettet en særlig telefonisk hotline under coronakrisen, så personer udsat for partnervold kan få fat på dem, mens de er lukket inde derhjemme. For desværre er risikoen for en situation som denne ofte lig med mere partnervold. Psykisk og fysisk.

Få hjælp til at komme ud af en voldelig relation – kontakt:

- Er du i akut fysisk fare? Ring 112.
- Ring til hotlinen Lev Uden Vold: ring 1888 eller skriv til hotline@levudenvold.dk.
- Kontakt et krisecenter i dit lokalområde: ring 1888 eller se listen over krisecentre i Danmark og kontakt et i dit lokalområde: <https://www.lokk.dk/krisecentre/liste-over-krisecentre/>.
- Alle krisecentre tilbyder husly, omsorg, rådgivning og sikkerhed. På listen kan du se, hvilke krisecentre der har døgnåbent, hvilke der har plads til kvinder i kørestol, og hvilke krisecenter har ambulante tilbud til kvinder, som ikke er på krisecenter.

Og det er ikke bare noget, der sker i Marokko. Ifølge FN's Verdenssundhedsorganisation, WHO, øges vold dramatisk, når familier er tvunget sammen. Det gælder især i forhold, der i forvejen er voldelige. Men vold kan også opstå uanfægtet af tidligere forhold, når familier er tæt pakket sammen. Især hvis det er under en særligt stressende, økonomisk hård eller arbejdsløs periode⁴⁴. Tendensen er kendt fra højtider som jul, ramadan og sommerferier.

De marokkanske organisationer er da heller ikke alene om at kunne bekræfte, at coronakrisen ikke er en undtagelse. Krisecentre fra Mellemøsten og Europa til USA og Sydamerika rapporterer om rødgldødende

hotline-telefoner⁴⁵. Både mænd og kvinder udsættes for vold, men erfaring og data viser, at det særligt er kvinder, der udsættes for psykisk, fysisk og seksuel vold i hjemmet⁴⁶.

I Frankrig er vold i hjemmet steget med 30 procent siden udgangsforbuddet trådte i kraft den 17. marts. I Paris alene har de oplevet en stigning på hele 36 procent⁴⁷. I Brasilien mener man, at vold i hjemmet er

⁴³ [https://www.facebook.com/1518129271818693/videos/1277329102466685/?_xts__\[0\]=68.ARCvk8DquyxUoJ4KtxIKfRo-pVmpHB_hPFw1c6WYbAGBUT29jpQ-Eqw2RZRPR7j9JoMjHrGFPIE5HwJs6OaaLeB8Sb8lxyYrhiGY4J-TGxuexsWBTFcu-ndXskrVR_aTpt3J5dRh1cm1O-dpZpctj0E02umJGW50thvfzfbuD8LuPlUoFLKqjeNRdotzSlrF6Qduc96JxThSTpbMkIbiA1oyAQRRTZCU75xQB00zoQszlrU0nF_I02rjtru_9J11CUBpwFU2C7aBpEh3DO7pluMXnvEx7ohO1d5AC7qq14XcWkDDzIqVod2JgFGF2WGF4W7m-2ESrISESDQYbuiRZXJ3L_gvyMFbKZMI&_tn_=H-R](https://www.facebook.com/1518129271818693/videos/1277329102466685/?_xts__[0]=68.ARCvk8DquyxUoJ4KtxIKfRo-pVmpHB_hPFw1c6WYbAGBUT29jpQ-Eqw2RZRPR7j9JoMjHrGFPIE5HwJs6OaaLeB8Sb8lxyYrhiGY4J-TGxuexsWBTFcu-ndXskrVR_aTpt3J5dRh1cm1O-dpZpctj0E02umJGW50thvfzfbuD8LuPlUoFLKqjeNRdotzSlrF6Qduc96JxThSTpbMkIbiA1oyAQRRTZCU75xQB00zoQszlrU0nF_I02rjtru_9J11CUBpwFU2C7aBpEh3DO7pluMXnvEx7ohO1d5AC7qq14XcWkDDzIqVod2JgFGF2WGF4W7m-2ESrISESDQYbuiRZXJ3L_gvyMFbKZMI&_tn_=H-R)

⁴⁴ Covid-19 og vold mod kvinder: <https://www.who.int/reproductivehealth/publications/emergencies/COVID-19-VAW-full-text.pdf>

⁴⁵ Læs f.eks.: <https://edition.cnn.com/2020/04/02/europe/domestic-violence-coronavirus-lockdown-intl/index.html> og <https://www.lokk.dk/lille-menu/nyheder/covid-19-pavirker-omfanget-af-vold-mod-kvinder-og-born-og-truer-kvindes-basale-rettigheder-rundt-om-i-verden/> og <https://www.nytimes.com/2020/04/06/world/coronavirus-domestic-violence.html?smid=ig-nytgender&fbclid=IwAR3MbDLSiy7w6e-OPZH8pMj3ekmksZTYJK0nCACfWg0J3MK9De-Az17zAg>

⁴⁶ <https://www.unocha.org/story/gender-based-violence-closer-look-numbers>

⁴⁷ https://www.euronews.com/2020/03/28/domestic-violence-cases-jump-30-during-lockdown-in-france?utm_term=Autofeed&utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR31luyL1ex_1ujzO2T2y6l_GQ41Tlmo335lygu0PXt26Tr_mS4NkHfgnhc#Echobox=1585376018

steget med 40 til 50 procent⁴⁸, mens man i Catalonien i det nordlige Spanien oplevede en 20 procents stigning i de første dage af landets nedlukning, beretter den regionale regering. I Cypern er henvendelser steget med 30 procent.

I Danmark udsættes kvinder mere end tre gange så hyppigt som mænd for partnervold⁴⁹, og Landsorganisationen for Kvindekrisecentre (LOKK) forventede samme tendens som ses verden over⁵⁰, men det gik stik modsat: landets krisecentre har fået færre henvendelser end normalt. Faktisk op til halvt så mange. Leder af Krisecenter for Kvinder i Aalborg, Lone Skov Møller, forklarer til TV2 Nord, at hun stadig forventer, at vold finder sted i hjemmene i stigende grad⁵¹.

”Normalt er det sådan, at kvinderne retter henvendelse til os, når de er alene, for eksempel hvis manden er på arbejde. Men i dag er familierne samlet hele tiden, og det kan betyde, at kvinderne ikke har mulighed for trykt at kunne kontakte os,” siger hun til tv-stationen.

Personer udsat for vold oplever ofte også at blive overvåget af deres partnere. For at imødekomme denne situation har flere krisecentre også e-mail- og chat-hotlines, da det kan være lettere at skrive end at ringe derhjemme uden at blive opdaget.

Sådan udvikler vores mentale sundhed sig i en tid som coronakrisen

Presset i hjemmet, usikkerheden om, hvornår verden er 'på den anden side', og de potentielle økonomiske tab medfører, at coronakrisen rummer alt det, angst er lavet af: usikkerhed, frygt, isolation. Et dansk studie dokumenterer dette.

Bag studiet står blandt andet professor ved afdeling for depression og angst ved Aarhus Universitetshospital, Søren Dinesen Østergaard.

”Med coronakrisen ser vi flere symptomer hos psykisk syge, mens den også skubber en gruppe raske ud over kanten til især depression,” siger han til Weekendavisen⁵².

I sit arbejde har Søren Dinesen Østergaard blandt andet lavet et studie i begyndelsen af april 2020, hvor han spørger omkring 3.000 danskere, hvordan det går. Samme studie blev lavet i 2016. I screeningen viser det sig, at særligt flere kvinder i dag udviser tegn på depression. I 2016 var det 25 procent, i dag er det 29 procent. Det er en relativ stigning på 17 procent.

Men hvorfor bliver kvinder mere påvirkede end mænd?

Depression er omkring dobbelt så hyppigt hos kvinder som hos mænd generelt, siger Søren Dinesen Østergaard til Weekendavisen. Men det kan også have noget at gøre med, hvordan spørgsmålene er stillet i undersøgelsen. I slut-april laver hans team et andet studie, hvor de vil kigge særligt på mænd, og om de også lider men på en anden måde.

---

⁴⁸ <https://www.theguardian.com/society/2020/mar/28/lockdowns-world-rise-domestic-violence>

⁴⁹ <https://www.dst.dk/da/informationsservice/blog/2018/09/partnervold>

⁵⁰ <https://www.lokk.dk/lille-menu/nyheder/covid-19-krisen-og-er-risikoen-for-vold-mod-kvinder-og-born-og-truer-kvindes-basale-rettigheder/>

⁵¹ <https://www.tv2nord.dk/coronavirus/faerre-voldsramte-kvinder-soeger-hjaelp-de-toer-ikke>

⁵² <https://www.weekendavisen.dk/2020-15/24spoergsmaal/viral-depression>

”Der er måske en tendens til, at mænd har en mere udad reagerende reaktion, hvor kvinder kigger indad,” siger han.

Uanset peger dette studie på, at der kommer flere patienter med dårligt mentalt helbred fremover. Både fordi flere holder sig tilbage i denne periode fra at søge hjælp. Og fordi den psykologiske byrde ved en pandemi er markant.

Derfor er der en særlig sundhedsrisiko for LGBTQIA+-personer

LGBTQIA+-personer oplever helt særlige konsekvenser af pandemien, der kan relateres direkte til deres kønsidentitet og seksualitet.

I USA står flere end hundrede LGBTQIA+-organisationer sammen bag et åbent brev⁵³, der beskriver tre grunde til, at LGBTQIA+-personer er særligt udsatte ved en pandemi som coronavirussen, især når det kommer til adgang til lægehjælp og behandling i sundhedsvæsenet.

For det første fremhæver de, at mængden af rygere i LGBTQIA+-miljøet er dobbelt så stor som i hele befolkningen⁵⁴, hvilket potentielt kan give dem alvorligere komplikationer, hvis de bliver smittet. For det andet påpeger de, at antallet af personer med HIV og kræft er højt i LGBTQIA+-miljøet. Derfor er der mange, der på grund af deres eksisterende sygdomme vil være mere udsatte, hvis de bliver smittet. Og som det tredje og sidste punkt fremhæver de, og at mange personer, som identificerer sig som LGBTQIA+ er mere tilbageholdende med at søge hjælp i sundhedsvæsenet, fordi de har haft stigmatiserende oplevelser ved lægen, på hospitaler eller lignende⁵⁵.

To nylige studier udarbejdet i forbindelse med COVID-19-udbruddet fastlår derudover, at coronavirussen vil have en særlig social slagside for LGBTQIA+-personer⁵⁶.

”LGBTQIA-unge har vist sig at have en betydelig øget risiko for depression, angst, stofmisbrug og selvmordstanker. Disse risici er endnu mere udtalt blandt unge, der er transkønne eller ikke-binære LGBTQIA-unge kan således være særligt sårbare over for negative psykiske sundhedsmæssige virkninger forbundet med COVID-19-pandemien,” skriver The Trevor Project, som står bag den ene af undersøgelserne.

Derfor fremhæver de, at det at holde afstand til andre ikke er lig med, at man skal isolere sig. Derudover opfordrer forfatterne bag studiet regeringer og politikere til aktivt at tale LGBTQIA+-personers sag, da netop denne befolkningsgruppe ofte oplever yderligere stigmatisering ved epidemier og pandemier – hvor HIV er det klareste eksempel, fordi det ramte homoseksuelle mænd særligt hårdt.

Sådan rammer regeringer LGBTQIA+-personer under dække af coronavirus

Ved coronavirus er der intet, der indikerer, at LGBTQIA+-personer er i større risiko for at blive smittet end andre. Til gengæld er der klare eksempler på, at regeringer, der er imod LGBTQIA+-personers rettigheder bruger coronavirussen som en anledning til vilkårlige anholdelser. Et eksempel er i Uganda, som har

⁵³ <https://cancer-network.org/coronavirus-2019-lgbtq-info/>

⁵⁴ <https://truthinitiative.org/research-resources/targeted-communities/tobacco-use-lgbt-communities>

⁵⁵ <http://www.lgbt.dk/coronavirus-lgbt/>

⁵⁶ <https://www.thetrevorproject.org/2020/04/03/implications-of-covid-19-for-lgbtq-youth-mental-health-and-suicide-prevention/> og <https://queervoicesheard.com/>

anholdt 20 LGBTQIA+-personer og anklager dem for ved risikabel adfærd at øge risikoen at sprede coronavirus⁵⁷.

Ifølge det ugandiske politi brød de tyve personer reglerne for samvær under coronavirus, da politiet anholdt dem på et krisecenter, hvor de opholdt sig. Men organisationer hævder stik modsat, at de ugandiske myndigheder udnytter restriktionerne til at stramme grebet om LGBTQIA+-personers tilværelse, da andre forsamlings ikke blev arresteret.

Samme billede tegner sig i Ungarn, hvor regeringen i ly af corona-uret har fremlagt et forslag om at forbyde kønsskifte i officielle dokumenter. I Polen – såvel som Tunesien og England – rapporterer LGBTQIA+-organisationer om, at coronavirussen presser deres medlemmer til at flytte tilbage til deres familier, som ikke accepterer deres kønsidentitet eller seksualitet. Der fører til isolation, vold og mobning.

”Jeg vil sige, at der er en enorm gruppe i vores samfund, der er mere bange for deres nuværende hjemme- og arbejdssituation end for selve virussen,” siger Julia Maciocha, formand for Volunteers of Equality Foundation, der arrangerer Warszawas årlige ligestillingspride, til magasinet TIME⁵⁸.

Ligesom festivaller og andre store begivenheder er aflyst verden over denne sommer, er de prides det også, der normalt markerer og fejrer LGBTQIA+-personers eksistens og rettigheder. Men selv om det ikke bliver helt som planlagt, er der altid en regnbue på den anden side, og flere organisationer arbejder netop nu på at lave en online version kaldet Global Pride, som deltagere kan være med i, uanset hvor i verden de er.

”Global Pride vil kunne give andre det smukke øjeblik af at føle: 'Jeg er ikke alene, jeg er elsket, og jeg er med i et fællesskab',” siger Matthew Van As, der normalt arrangerer pride i Cape Town, Sydafrika, til TIME.

Sådan sætter coronavirussen pres på kvinders ret til egen krop

Nogle lande benytter situation til at gennemføre andre indskrænkninger af rettigheder. For eksempel USA, hvor stater som Ohio og Alabama har vedtaget midlertidig anti-abortlovgivning⁵⁹.

Staterne mener ikke, at abort er et uopsætteligt indgreb, og derfor bør aborter følge reglerne på lige fod med andre operationer, der lige nu bliver udskudt for at spare på lægepersonale, sikkerhedsudstyr, respiratorer og andre ressourcer.

I Polen har regeringen taget skridtet videre. Landet har allerede en af Europas strengeste lovgivninger i forhold til abort, hvor det kun er tilladt, hvis du er blevet voldtaget eller har været udsat for incest, hvis dit liv er i fare, eller hvis fosteret har alvorlige skader⁶⁰. Den polske regering forsøgte allerede at gennemføre lovændringen i 2018, men her gik polske tilhængere af friere abortrettigheder på gaden for at protestere. Men nu i ly af coronakrisen presser den polske regering på for at få forslaget vedtaget. Den 16. april 2020 blev lovforslaget behandlet i det polske parlament⁶¹. Her kunne de polske politikere enten vedtage eller forkaste forslaget, men udfaldet blev en mellemvej. Lovforslaget blev sendt tilbage til udvalget, der har behandlet det hidtil. Ifølge The Guardian har dette tidligere været en måde for parlamentet at lade et lovforslag ebbe ud i tavshed og ikke blive til noget⁶², men det vil naturligvis først stå klart senere hen.

⁵⁷ <https://www.thejakartapost.com/news/2020/03/31/uganda-charges-20-lgbt-people-with-risking-spread-of-coronavirus.html>

⁵⁸ <https://time.com/5814554/coronavirus-lgbtq-community-pride/>

⁵⁹ <https://politiken.dk/udland/art7735304/Det-m%C3%A5-vente-Flere-amerikanske-stater-forbyder-abort-under-corona>

⁶⁰ <https://sexogsamfund.dk/content/polen-udnytter-corona-krisen-til-indfoere-totalforbud-mod-abort>

⁶¹ <https://www.bbc.com/news/world-europe-52301875>

⁶² <https://www.theguardian.com/world/2020/apr/16/polish-parliament-delays-decision-on-new-abortion-restrictions>

Derfor kan coronakrisen både blive et tilbage- og fremskridt for ligestilling og lige rettigheder

Det er blot fem måneder siden, coronavirussen viste sig i Kina. Selv om det meste af verden har været ramt i over en måned nu, så står alle konsekvenser endnu ikke tydeligt frem. Samtidig udvikler situationen sig stadig hurtigt fra dag til dag.

Men som forskellige rapporter, studier og indlæg i denne artikel viser, tegner der sig et billede af, at coronavirussen rammer mænd, kvinder og LGBTQIA+-personer forskelligt. Mens flest mænd bliver alvorligt syge og dør af sygdommen, ser de afledte konsekvenser ud til at have sit tag på kvinder og LGBTQIA+-personer for nu.

Denne udvikling får blandt andet FN til kraftigt at understrege, at coronavirussen kan være med til at sætte ligestillingen mellem køn på retur på verdensplan, fordi situationen er med til at forværre de uligheder, der allerede eksisterede førhen.

”Situationer for kvinder og piger bliver værre og værre. Derfor skal kvinder og pigers behov sættes helt i centrum og der skal tages højde for de socioøkonomiske realiteter, de står overfor,” siger FN’s generalsekretær António Guterres⁶³.

Han nævner blandt andet, at lande skal sikre deres sociale sikkerhedsnet, anerkende og lønne sundhedsarbejdere og at økonomiske hjælpepakker skal have køn for øje for at ingen bliver tabt i en i forvejen presset situation.

Men nogle vil måske tænke, at tidligere kriser netop har været et løft og ikke tilbageslag for ligestillingen. For eksempel sendte Anden Verdenskrig en stor del af kvinderne ind på arbejdsmarkedet som følge af, at deres mænd ikke længere var hjemme til at forsørge husstanden. Så måske kan denne krise medføre et skridt frem for mænd og kvinder frem for tilbage til 1950’ernes kønsroller?

I forhold til de lande, hvor kvinder og mænd har nogenlunde lige vilkår, mener nogle aktører, at krisen på lang sigt vil gøre det mere muligt eksempelvis både at have et arbejdsliv på fuldtid og være mor til hjemmeboende børn. Noget, mange ikke nødvendigvis sætter lighedstegn ved nu.

Som svar på pandemien indfører mange virksomheder første gang muligheder for hjemmearbejde. Hvis disse ordninger vedvarer, kan man argumentere for, at de vil gavne arbejdende kvinder, der ellers skal jonglere deres karriere med børnepasningsbehov. Tidligere er netop denne mangel på fleksibilitet blevet fremhævet som årsagen til, at der er stor forskel på køn og løn i medarbejderstab i erhvervs- og finansielle sektorer⁶⁴.

Desuden kan krisen medføre et skift i sociale normer. Flere fædre bliver måske lokket i gang med vasketøjjet, og børn går ind foran kameraet i Zoom- eller Skypemødet. Det kan medføre, at dagligdagsoplevelser bliver sat i kategori med karriere og giver plads til, man kan klare begge dele – både i ens egen og andres optik.

---

⁶³ <https://www.un.org/en/un-coronavirus-communications-team/put-women-and-girls-centre-efforts-recover-covid-19>

⁶⁴ <https://voxeu.org/article/impact-coronavirus-pandemic-gender-equality?fbclid=IwAR1bfoXSeJPBo4A7cOYo648ko6afdqjci1V38YX2xyEoQoLCPG1uY1GwgfQ>